

НАРЕДБА № 62 от 13.02.2012 г. за придобиване на квалификация по професията „Музикален оформител“

Обн. - ДВ, бр. 22 от 16.03.2012 г., в сила от 16.03.2012 г.

Издадена от министъра на образованието, младежта и науката

Раздел I

Общи положения

Чл. 1. С тази наредба се определя Държавното образователно изискване (ДОИ) за придобиването на квалификация по професията 213080 „Музикален оформител“ от област на образование „Изкуства“ и професионално направление 213 „Аудио-визуални изкуства и техники; производство на медийни продукти“ съгласно Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6, ал. 1 от Закона за професионалното образование и обучение.

Чл. 2. Държавното образователно изискване за придобиването на квалификация по професията 213080 „Музикален оформител“ съгласно приложението към тази наредба определя изискванията за придобиването на трета степен на професионална квалификация за специалността 2130801 „Музикално оформление“.

Чл. 3. Въз основа на ДОИ по чл. 1 и рамковите програми по чл. 10, ал. 3, т. 3 от Закона за професионалното образование и обучение се разработват учебен план и учебни програми за обучението по специалността по чл. 2.

Раздел II

Съдържание на Държавното образователно изискване

Чл. 4. (1) С ДОИ по чл. 1 се определят професионалните компетенции в края на обучението по професията, които гарантират на обучаемия възможност за упражняване на професията 213080 „Музикален оформител“.

(2) Държавното образователно изискване за придобиването на квалификация по професията „Музикален оформител“ определя общата, отрасловата и специфичната задължителна професионална подготовка за професията, както и задължителната чуждоезикова подготовка по професията и избираемата подготовка.

(3) Съдържанието на всеки вид задължителна професионална подготовка по ал. 2 включва:

1. необходимите професионални компетенции (знания, умения и професионално-личностни качества);

2. тематичните области, от които се формира съдържанието на учебните предмети/модули.

Чл. 5. С ДОИ по чл. 1 се определят и входящото минимално образователно равнище, описанието на професията, целите на обучението, резултатите от ученето, изискванията към материалната база и изискванията към обучаващите.

Преходни и заключителни разпоредби

§ 1. Учебните планове и учебните програми за обучение по професията, действащи към влизане в сила на тази наредба, се прилагат до разработване и утвърждаване на учебните планове по чл. 3.

§ 2. Тази наредба се издава на основание чл. 17, т. 3 във връзка с чл. 16, т. 7 от Закона за народната просвета.

§ 3. Наредбата влиза в сила от деня на обнародването ѝ в „Държавен вестник“.

Министър: Сергей Игнатов

Приложение към чл. 2
Държавно образователно изискване за придобиване на квалификация
по професията „Музикален оформител“

Професионално направление:		
213	Аудио-визуални изкуства и техники; производство на медийни продукти	
Наименование на професията:		
213080	Музикален оформител	
Специалност:		Степен на професионална квалификация:
2130801	Музикално оформление	Трета

1. Входни характеристики

1.1. Изисквания за входящо минимално образователно равнище за ученици и за лица, навършили 16 години

За придобиване на трета степен на професионална квалификация по професията „Музикален оформител“ от Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6, ал. 1 ЗПОО (утвърден от министъра на образованието, младежта и науката със Заповед № РД-09-413 от 12.05.2003 г., изм. и доп. със Заповед № РД-09-04 от 8.01.2004 г., Заповед № РД-09-34 от 22.01.2004 г., Заповед № РД-09-255 от 9.04.2004 г., Заповед № РД-09-274 от 18.02.2005 г., Заповед № РД-09-1690 от 29.09.2006 г., Заповед № РД-09-828 от 29.06.2007 г., Заповед № РД-09-1891 от 30.11.2007 г., Заповед № РД-09-298 от 19.02.2009 г., Заповед № РД-09-1803 от 29.10.2009 г., Заповед № РД-09-621 от 18.05.2010 г., Заповед № РД-09-1728 от 1.12.2010 г., Заповед № РД-09-748 от 13.06.2011 г. и Заповед № РД-09-1805 от 9.12.2011 г.) входящото минимално образователно равнище е: за ученици - завършен седми клас или основно образование, а за лица, навършили 16 години - средно образование или придобито право за явяване на държавни зрелостни изпити за завършване на средно образование.

1.2. Изисквания за входящо квалификационно равнище или професионален опит

За обучение по професията „Музикален оформител“ с придобиване на трета степен на професионална квалификация не се изисква обучаваните да притежават предишна професионална квалификация или професионален опит. Ако за обучение по професията „Музикален оформител“ с придобиване на трета степен на професионална квалификация кандидатстват лица, завършили обучение за придобиване на професионална квалификация по професии от професионално направление „Аудио-визуални изкуства и техники; производство на медийни продукти“, „Музикални и сценични изкуства“, „Изящни изкуства“, „Приложни изкуства и художествени занаяти“ и др., част от обучението им се зачита и се организира надграждащо обучение. Съдържанието на това обучение се определя след сравнение на компетенциите и резултатите от ученето, описани в държавните образователни изисквания (ДОИ) за придобиване на квалификация по съответните професии.

2. Описание на професията

2.1. Трудови дейности, отговорности, личностни качества, особености на условията на труд, оборудване и инструменти, изисквания за упражняване на професията, определени в законови и подзаконови актове (здравословно състояние, правоспособност и др.)

Музикалният оформител работи като помощник на главния музикален оформител в производството на пълнометражен игрален филм или самостоятелно в късометражното кино и телевизията. Участва в изработването на общата звукова партитура на визуалното произведение съвместно със звукорежисьора и според изискванията на режисьора.

Умее до голяма степен да обогатява и/или допълва звуково визията на аудио-визуалния формат, а така също и да подчертава чрез средствата на музикалните акценти важните драматургични моменти в една творба.

В своята практика музикалният оформител използва фрагменти от готови музикални произведения, музикални ефекти и шумове. Необходимо е да притежава музикална култура и да познава образци от различните стилове и жанрове музика: класическа (предкласика, класика, романтизъм, импресионизъм, съвременна), поп и джаз музика (евъргрийни, блус, рок, метъл, техно и т.н.), инструментална народна музика (обработена и автентична), филмова музика и др.

Преди да подбере музикалните фрагменти и ефекти, с които ще озвучи аудио-визуалното произведение, музикалният оформител се запознава с драматургичния материал, сценария, темата на предаването, режисьорската идея и концепция и се консултира с главния музикален оформител (ако има такъв), за да може да подбере най-подходящите откъси и ефекти, като стил, темпоритъм, времетраене, тембърова и друга характеристика.

Музикалният оформител организира озвучаването на филмови и телевизионни кадри, като ползва специфичните изразни средства на звукозаписа. Извършва презаписи на откъси от музикални произведения и ефекти на носители, които технологично са подходящи за озвучаване (магнитна лента, CD и др.). За целите на филмопроизводството при снимане на филмова лента музикалният оформител прехвърля в магнитна копирна изборния музикален материал и несинхронните ефекти, ползва мувиола самостоятелно или с помощта на монтажист за монтиране по картина на музиката и ефектите на филма.

В зависимост от сложността на оформлението, което има да извърши, музикалният оформител подготвя музиката за озвучаване в звукова кабина, в която има звукосмесителен пулт, или в звукозаписно студио с няколко записващи и възпроизвеждащи звукови магнетофона.

Музикалният оформител нанася музикалното оформление и ефектите на звукова пътечка непосредствено след грубия монтаж и преди мишунга. Оформя звуковата партитура окончателно по време на финия монтаж и мишунга. Умее да изработва международна фонограма.

След приемане на аудио-визуалната творба музикалният оформител извършва пълен опис по времетраене на използваната музика и списък на композиторите на музикалните откъси, носители на авторски права.

За успешното упражняване на професията музикалният оформител трябва да има музикална култура, технически усет, да умее да работи в екип, да се съобразява с указанията на режисьора и главния музикален оформител, да умее да убеждава и да комуникира.

Работното му време е в зависимост от спецификата на работата - може да бъде както с нормална продължителност в съответствие с Кодекса на труда, така и до късно вечер в празничните и почивните дни.

2.2. Възможности за продължаване на професионалното обучение

Придобилите трета степен на професионална квалификация по професията „Музикален оформител“ могат да се обучават за придобиване на квалификация по други професии от професионално направление „Музикални и сценични изкуства“. Обучението по общата задължителна професионална подготовка - единна за всички професионални направления, както и част от отрасловата задължителна професионална подготовка и специфичната за професията професионална подготовка, се зачита.

Лицата, придобили професионална квалификация по професията „Музикален оформител“, имат възможности за повишаване на квалификацията си в курсове и семинари, организирани от обучаващи институции, браншови организации и др.

2.3. Възможности за професионална реализация съгласно Националната класификация на професиите и длъжностите (НКПД - 2011), утвърдена със Заповед № РД-01-931 от 27.12.2010 г. на министъра на труда и социалната политика, изм. и доп. със заповеди № РД-01-204 от 28.02.2011 г., РД-01-426 от 30.05.2011 г., РД-01-529 от 30.06.2011 г., РД-01-533 от 30.06.2011 г. и РД-01-952 от 29.12.2011 г.

Придобилите трета степен на професионална квалификация по професията „Музикален оформител“ могат да работят на свободна практика или в национални и местни ефирни и кабелни електронни медии, както и в киностудия на следните длъжности от НКПД - 2011: 3521-5002 Музикален оформител, 3521-3009 Звукооператор, смесител на звукове, 3521-3010 Звукотехник, 3521-3039 Специалист звукови ефекти, както и други подобни, допълнени при актуализиране на НКПД.

3. Цели на обучението

3.1. Цели на обучението по общата задължителна професионална подготовка - единна за всички професионални направления

След завършване на обучението по професията обучаваният трябва да:

- познава, спазва и прилага правилата за здравословни и безопасни условия на труд;
- умее да формулира проблеми, задава въпроси, прави отчет за извършената работа, установява и поддържа делови отношения;
- познава стопанското устройство на страната, разбира съществуващите икономически отношения, процеси и явления и прави изводи за факторите, които ги поражда;
- познава трудовото законодателство, определящо неговия статут, права и задължения;
- умее да работи в екип, като съдейства на членовете на звуковия екип при изпълнението на задачите им, търси помощ от тях и носи отговорност за работата си;
- осъществява ефективни работни взаимоотношения с колегите си;
- съзнава необходимостта и се старее да повишава квалификацията си с цел осигуряване на бъдещи ангажименти;
- демонстрира творчески идеи, подходи и умения;
- умее да намира информация в интернет с помощта на компютър, работи със специализирани програмни продукти и продукти за създаване на документи;
- осъществява комуникация и ползва техническа документация на чужд език;
- спазва професионалната етика и има етично поведение.

3.2. Обучение по отрасловата задължителна професионална подготовка, единна за всички професии от професионално направление „Аудио-визуални изкуства и техники; производство на медийни продукти“

След завършване на обучението по професията обучаваният трябва да:

- познава различните видове филми и медийни продукти;
- познава процеса на производство на медийните продукти;
- познава дейността на творческите и техническите екипи в аудио-визуалното производство;
- познава монтажната техника;
- има знания за обработка на филмови и фотоматериали;
- има познания върху звука и неговите разновидности;
- познава форматите и носителите на аудио-визуална информация;
- познава характеристиките и разпознава основни епохи и стилове в изкуството;
- спазва етапите в изграждането на художествена творба;
- прилага изискванията и принципите за изграждане на композицията на художествения образ и аудио-визуалната творба;
- познава възникването и развитието на кинематографията и телевизията;

- познава популярни филмови творби и умее да ги анализира с характерната терминология и изразни средства.

3.3. Цели на обучението по специфичната за професията „Музикален оформител“ задължителна професионална подготовка

След завършване на обучението по професията обучаваният трябва да:

- организира озвучаването на филмови и телевизионни творби и кадри;
- познава и използва в работата си специфична професионална терминология;
- прилага специфичните изразни средства на музикалното оформление и звукозаписа;
- създава условия и организира безопасна работа с оборудването в звукозаписното студио и ефективното му използване;
- използва в работата си специализирани програмни продукти;
- познава и спазва законите и нормативните документи, валидни за България и Европейския съюз, отнасящи се за дейности, свързани със звукозаписа, в т.ч. авторските права.

4. Резултати от ученето

Компетенции	Резултати от ученето Обучаваният трябва да:
<i>Общи за професията „Музикален оформител“</i>	
1. Спазва правилата за безопасна работа	1.1. Прилага правилата за здравословни и безопасни условия на труд 1.2. Познава видовете звукозаписна техника и оборудване и спазва правилата при работа с тях 1.3. Прилага правилата за пожарна и аварийна безопасност 1.4. Взема адекватно решение в ситуация на инцидент по време на снимки (запис) 1.5. Спазва изискванията за опазване на околната среда 1.6. Оказва долекарска помощ
2. Организира и координира работата на група или екип	2.1. Осъществява творческа комуникация с композитора, главния музикален оформител и тоноператора 2.2. Познава принципите на професионалната етика и ги прилага като модел на поведение 2.3. Координира работата на група от хора, като познава силните и слабите страни на всеки член от екипа 2.4. Умее да работи с хора от различни творчески професии – артисти, сценаристи, художници, композитори, звукооператори, монтажисти и др.
3. Използва информационни и комуникационни технологии	3.1. Използва съвременни информационни източници за професионално развитие 3.2. Работи със специфични софтуерни програми за обработване на звук 3.3. Използва по време на работа съвременни комуникационни средства за общуване с екипите
4. Спазва изискванията на трудовото законодателство и отстоява правата си като	4.1. Описва видовете медии (частни, държавни и общински) и техният статут 4.2. Характеризира документите, свързани с трудовото

Компетенции	Резултати от ученето Обучаваният трябва да:
участник в трудовия процес	<p>законодателство – трудов договор, допълнително споразумение и др.</p> <p>4.3. Познава изискванията на Кодекса на труда, свързани с работното време, почивките, отпуските, формите на заплащане и други права и задължения на лицата, практикуващи творчески професии</p> <p>4.4. Може да съставя документи, свързани с постъпване и напускане на работа, ползване на отпуски, писма, становища, предложения и др., вкл. и с помощта на компютър</p> <p>4.5. Познава изискванията за заемане на различни длъжности в киното или телевизията</p> <p>4.6. Осъществява творческа комуникация в работния екип</p>
<i>Специфични за специалност 2130801 „Музикално оформление“</i>	
5. Извършва предварителна подготовка за музикално оформление	<p>5.1. Характеризира драматургичен материал, сценарий, тема на предаването и режисьорска концепция</p> <p>5.2. Познава произведения от различни стилове и жанрове музика – класическа, поп и джаз, народна, филмова и др.</p> <p>5.3. Подбира подходяща музика в зависимост от драматургията на аудио-визуалното произведение</p> <p>5.4. Подбира множество музикални фрагменти и ефекти за озвучаване, за да осигури избор при музикалното оформление</p> <p>5.5. Извършва презаписи на откъси от музикални произведения и ефекти</p> <p>5.6. Прехвърля на магнитна копирна избрания музикален материал и несинхронни ефекти</p>
6. Извършва музикално оформление в телевизионното производство	<p>6.1. Работи в звукова кабина</p> <p>6.2. Работи със звукозаписен пулт</p> <p>6.3. Зарежда няколко звукови източника на пулт за миксиране</p> <p>6.4. Извършва селекция на музикалното оформление според жанра и формата на предаването или телевизионния филм</p> <p>6.5. Познава и използва в работата си специална терминология</p> <p>6.6. Нанася на отделни звукови пътечки музикално оформление и ефекти</p> <p>6.7. Ползва аудиомонтажни компютърни програми</p> <p>6.8. Извършва пълен опис по времетраене на използваната музика</p> <p>6.9. Изготвя списък на композиторите на музикалните откъси, носители на авторски права</p>

Компетенции	Резултати от ученето Обучаваният трябва да:
7. Извършва музикално оформление на филм, заснет на филмова лента	7.1. Зарежда няколко звукови източника на монтажна маса (мувиола) 7.2. Извършва селекция на музикалното оформление според жанра и формата на филма 7.3. Познава и използва в работата си специална терминология 7.4. Умее да прехвърля на магнитна лента в магнитна копирна избрания музикален материал 7.5. Прехвърля на магнитна лента в магнитна копирна несинхронните ефекти 7.6. Ползва мувиола за синхронизиране и монтиране на картината, музиката и ефектите 7.7. Извършва пълен опис по времетраене на използваната музика 7.8. Изготвя списък на композиторите на музикалните откъси, носители на авторски права
8. Работи със звукозаписна и звуковъзпроизвеждаща техника	8.1. Спазва основните правила за безопасност при работа с техниката 8.2. Работи със звуковъзпроизвеждаща техника 8.3. Работи със звукосмесителен пулт 8.4. Работи в звукозаписно студио с няколко записващи и възпроизвеждащи звукови магнетофона 8.5. Използва технологията на цифровия запис за смесване и мастеринг в цифрова среда

5. Изисквания към материалната база

5.1. Учебен кабинет

Обзавеждането на учебния кабинет включва: работно място на обучаващия (работна маса и стол), работно място на всеки обучаван (работна маса и стол), учебна бяла дъска, мебели (предимно шкафове за различни цели), плазмен телевизор, екран за прожектиране, DVD, видеотехника, компютър, мултимедия и други технически средства за обучение.

5.2. Учебно телевизионно студио

Учебното студио трябва да разполага с три телевизионни камери, студийно осветление и студийна звукова техника - три стационарни и шест подвижни микрофона, подвижни сценографски платформи, блубокс, видеопроектор, комуникационна уредба между апаратната и студиото и др.

5.3. Апаратна към телевизионното студио

Апаратната трябва да бъде оборудвана с режисьорски телевизионен пулт, звуков пулт, дванадесет монитора, по три видео- и три звуковъзпроизвеждащи апарата, два стационарни микрофона, стенд за телевизионната техника, компютър за надписи и ефекти, маси и столове за обслужващия персонал и др.

5.4. Учебно студио - учебна акустично обработена кабина

Учебното студио трябва да бъде оборудвано със звукозаписен пулт, звукозаписна и звуковъзпроизвеждаща техника, две звукови колони, три стационарни микрофона, компютър със специализирани хардуер и софтуер.

Обучаващата институция трябва да разполага с монтажна маса (мувиола), която трябва да бъде поставена на подходящо място близо до учебното акустично студио.

6. Изисквания към обучаващите

Право да преподават теория и практика по професията „Музикален оформител“ - трета степен на професионална квалификация, имат лица с образователно-квалификационна степен „магистър“ или „бакалавър“ от професионални направления „Музикално и танцово изкуство“, „Теория на изкуствата“, „Обществени комуникации и информационни науки“, „Театрално и филмово изкуство“ и други от Класификатора на областите на висше образование и професионалните направления, приет с ПМС № 125 от 2002 г. (обн., ДВ, бр. 64 от 2002 г.; посл. изм. и доп., бр. 94 от 2005 г.), които имат квалификация или професионален опит като музикални оформители или тонооператори в киното или телевизията в съответствие с предмета/модула/дисциплината, която преподават.

Препоръчително е на всеки три години обучаващите да преминават курс за актуализиране на професионалните знания и умения.